

Mauri Kantola
Koulutuspalvelupäällikkö, Turun amk

Virpi Kankaanpää
Suomen kielen ja viestinnän opettaja, projektipäällikkö, Turun amk

VERKKOJA KOKEMASSA

Pyrimme syksyn 2009 KeVer-verkkolehdeissä tarkastelemaan ammattikorkeakouluihin kiinnittyneitä verkostoja eri näkökulmista. Huomiota saavat niin organisaatioiden sisäiset, rajoja ylittävät kuin niitä koettelevatkin verkostot. Verkostoissa on edelleenkin voimaa tämän päivän lama-Suomessa. Tämä on nähtävissä mm. OPM:n ja Arenen toimesta käynnistyneessä perustavanlaatuisessa valtakunnallisessa korkeakouluverkostojen toiminnallisessa ja rahoituksellisessa uusarviointissa. Tätä verkkolehteä julkaiseva KeVer-verkostokin on asetettu uusien haasteiden eteen. Verkostojen prosesseilla on merkittävyyttä, koska asiantuntijatyön arvon lisäys on monin tavoin kiinnittynyt sosiaalisiin suhteisiin pohjaten eri toimijoiden keskinäiseen luottamukseen ja vuorovaikutukseen yhteisten ongelmien ratkomiseksi ja uusien haasteiden kohtaamiseksi.

Verkkolehtemme ensimmäisessä artikkelissa Turun ammattikorkeakoulun rehtori Juha Kettunen hahmottelee innovaatiopedagogiikkaa, joka tukisi ammattikorkeakoulujen toimintaa osana alueellisia osaamis- ja innovaatioverkostoja. Hän käsittelee niin yksilö- ryhmä- kuin verkostoppimistakin, mutta kiinnittää huomiota erityisesti siihen että, ammattikorkeakouluja koskevat säädökset määrittelevät varsin monipuolisesti verkostoppimisen piirteitä; opitaan alueellisissa osaamis- ja innovaatioverkostoissa valtakunnallisesti kehittäen ja kansainvälisyyttä tavoitellen. Artikkelissa sovelletaan sosiokulttuurisen verkostoppimisen paradigmaa asiantuntijaksi kasvun ja kasvattamisen nykyhaasteisiin. Innovaatiopedagogisen ajattelutavan perustaksi Juha Kettunen esittää sosiokulttuurisen oppimiskäsityksen suodattamina elementteinä monialaisuutta, tutkimus- ja kehitystoimintaa, strategiaan tavoitteisiin perustuvaa opetussuunnittelua, yrittäjyyttä ja palvelutoimintaa sekä kansainvälisyyttä. Tavoitteena on tukea niin inkrementaalisia kuin radikaaleja innovaatioita.

Toisessa artikkelissa "Strategiset verkostot ja verkostostrategia" Mauri Kantola kirjoittaa, että korkeakoulut voisivat hyödyntää verkostosuunnittelussaan kahta eri lähestymistapaa: tasapainoista tuloskortistoa (BSC) ja globaalia yhteiskuntavastuuraportointia (GRI). Organisaation strateginen suunnittelu voidaan ulottaa kattamaan verkostoituneet ja mahdolliset ulkoiset kumppanit perinteisemmin tarkasteltujen sisäisten yhteistyötahojen ohella ja kestäväen kehityksen näkökulman huomioiden.

Kahdessa seuraavassa artikkelissa verkostoja lähestytään yrittäjyushankkeiden (Jaana Kallio-Gerlander) ja simulaatiopelien (Markus Forsten & Anttoni Lehto) näkökulmista. Jaana Kallio-Gerlanderin huomion kohteena on verkostojen tuottama monialaisuus. Verkostot alkavat usein rakentua ensin korkeakouluorganisaatioiden sisällä laajentuen sitten työelämän toimijoihin. Verkostot ovat, paitsi uudenlaisia pelikenttiä, myös niissä kohtaavien ihmisten yhteisiä kokemuksia. Käytännössä kaikki ihmiset, joilla on yhteisiä kokemuksia, kuuluvat samaan verkostoon.

Markus Forstenin ja Anttoni Lehdon artikkelista ponnahtaa esiin simulaatio eli todellisuuden mallintaminen pelin keinoin sisäisten ja niitä ylittävien verkostojen välimaastossa ja niiden ymmärtämisen apuvälineinä. Pelisimulaatioiden avulla verkostosuhteet pelkistyvät ymmärrettävämpään muotoon suurten kokonaisuuksien hahmottamiseksi. Esimerkiksi tuoteideoiden kehittämissuhteissa jaettu yhteinen käsitteenmuodostus ja konseptointi näyttäisivät olevan monialaisen verkostomaisen ideatuotannon perusedellytys. Vaikka simulaatioilla pelataan organisaation sisäpuolella ja ollaan kosketuksissa vain epäsuorasti ulkomaailman kanssa, usein simulaatiotoiminnan tuottama verkosto tähyää ulospäin ollen vaihettumisalueella, välimaastossa.

Pekka Vartiainen liikkuu artikkelissaan mielenkiintoisella tavalla koulutuksen ja työelämän verkostojen rajoilla ja rajapinnoilla käsitellessään kulttuurituotannon professiota ja sen suhdetta niin teoriaan kuin tekemiseenkin.

Artikkelissaan "moniulotteista verkostoitumista" Tauno Tertsunen kommentoi varsin perusteellisesti Erkki Toivasen esitystä 18.08.2009, joka käsittelee monikulttuurista verkostoitumista ja yhteistyötä. Artikkelissa valotetaan niitä ongelmakohtia, joita monikulttuurisissa viestintätilanteissa esiintyy. Tertsusen mukaan tärkeä ilmiö on toiminnan viimeaikainen henkilökohtaistuminen.

eJournaalimme seuraavassa artikkelissa Virpi Kankaanpää esittelee neljän eri työelämätoimijan näkökulmaa verkostoihin toteuttamansa haastattelukierroksen pohjalta. Verkostoja näytetään pidettävän työelämän perustana laukaisten mahdollisuuksia, haasteita, pelkoja ja suoranaisia uhkiakin yksilönäkökulmasta tarkastellen.

Kansatieteilijä Satu Jaatisen kommenttipuheenvuoro käsittelee verkostoitumisen haasteita ja niihin liittyviä suoranaisia pelkoja. Verkostoituminen ei aina ole hauskaa ja se voi olla suorastaan kauhun paikka.

Ansiokkaassa kolumnissaan Mauri Panhelainen tarkastelee yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen muodostamaa kansallista korkeakouluverkostoa ajankohtaisella tavalla rakenteellisen kehittämisen näkökulmasta.

Hannu Niemi käsittelee artikkelissaan väitöstutkimuksensa keskeistä sisältöä koskien kieli-opintojen toteuttamista ammattikorkeakouluissa. Myös tässä artikkelissa verkostot nousevat merkittävään rooliin muun sisällön ohella.

Liikkeelle lähdetään tilanteesta, jossa valtionhallinnon ruotsin vaatimusosa on jäänyt vaille vaatimaansa huomiota, koska amk-ruotsinopettajien verkostossa asia oli saanut erilaisia merkityssisältöjä. Problematiikkaa on alettu ratkaista perustamalla verkostoitunut yhteismitallisuuden kehittämishanke (KORU). Artikkelissa peräänkuulutetaan yhä tiiviimpää valtakunnallista yhteistyötä eri kouluasteiden välille.

Arto Mutanen käsittelee referoidussa artikkelissaan käytäntölähtöistä tutkimusta, jossa muun tutkimuksen tapaan tiedon tuottamisen ja soveltamisen tavat ovat muuttuneet nopeasti. Ongelmaratkaisu on tilannesidonnaista ja suhteellista. Yhteistoiminnallisuuteen ja yhteisöjen luovuuteen tukeutuminen ovat Mutasen mukaan edellytyksiä uusien nyt vaadittavien tutkimusmetodien kehittämisessä.